

- ii) How does the writer describes the bus conductor?
- iii) According to Gardiner, What are the small courtesies, how do they help us?
- iv) How does poet describes things in the nature in the poem 'The Secret'?
- v) How did the reaper's song affect the poet?

B) Write short note in about 7 to 8 sentence each. (2 out of 3) [06]

- i) Importance of Good manners
- ii) How does Shakespeare divide life into seven ages?
- iii) Pushpa's Father

Q 3) Do as directed: [08]

- a) Put appropriate word in the bracket and fill up the blanks.
 - i) Ajay was his father's onlyas he had no brother or sister. (air / heir)
 - ii) Kindness is the language that deaf canand the dumb understand. (hear/here)
- b) Make Adjective of the following words by adding suffix.
 - i) Success ii) Danger
- c) Choose appropriate word from the pair.
 - i) Kedar stopped to buy the evening paper from a news (trader / vendor)
 - ii) When he saw, shesweetly. (Smiled / laughed)
- d) Give antonym of the following words.
 - i) rough ii) hide

Q 4) A) Imagine that you are visiting Pune for first time. Write a piece of conversation with a stranger asking about Unique Academy [06]

B) Narrate the experience of your first day of college. OR
 Narrate the experience of your trip to the Hill station [07]

Q. 2 Answer the following question in about 250-300 words. [08]

a) What is short story? Write the characteristics of short stories in details.

or

b) What are the different types of short stories in English?

Q. 3 Answer the following question in about 250-300 words. [08]

a) Write a note on the character of Ghishu.

or

b) Write a note on the character of Rebati.

Q. 4 Write short notes in about 100-150 words each. (Any Four) [16]

a) Ending of the story *The Shroud*

b) Themes of the story *Rebati*

c) Kauri

d) Superstitions in the story *Laloo*

e) Title of the story *A Season of No Return*

f) Character of *Laloo*

.....

SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR

B. A. - I, Semester-I Examination (NEP)

October/November 2023

Marathi (Com.) - A- CGE - 1

शब्दसंहिता

Day and Date: Wednesday, 01/11/2023

Time: 10:00 to 12:00 PM

Total Mark: 40

सूचना : १) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

२) उजव्या बाजूचे अंक गुण दर्शवितात.

प्रश्न १. योग्य पर्याय निवडा.

(८)

१) गणितात 50 पैकी शून्य मार्क्स मिळवणारे कोण आहे?

अ) यशवंतराव चव्हाण ब) कुसुमाग्रज क) शांता शेळके ड) दया पवार

२) कुसुमाग्रज यांचे प्राथमिक शिक्षण कोणत्या गावी झाले होते?

अ) वणी ब) पैठण क) नाशिक ड) पिंपळगाव

३) शिक्षण महर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे यांचे मूळ नाव काय?

अ) गोपाळ ब) गोविंद क) गणेश ड) गणपती

४) यशवंतराव चव्हाण यांनी कोणते आत्मचरित्र लिहिले?

अ) पथिक ब) आठवणींचा प्रदेश क) कृष्णाकाठ ड) वारणा काठ

५) 'शब्दांचे मोल' हा पाठ कोणत्या पुस्तकातून घेतला आहे?

अ) बलुतं ब) काळाची पाऊले क) वाटेवरच्या सावल्या ड) कृष्णाकाठ

६) शिक्षणाची अन्नछत्रे कोणी सुरू केली होती?

अ) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर ब) महात्मा गांधी क) शाहू महाराज ड) महात्मा फुले

७) देवगडची यात्रा कोणत्या महिन्यात भरायची?

अ) चैत्र ब) भाद्रपद क) श्रावण ड) कार्तिक

८) पर्वणीच्या निमित्ताने कुसुमाग्रज यांनी कोणते शहर पहिल्यांदाच पाहिले होते?

अ) पुणे ब) नाशिक क) सातारा ड) अमरावती

प्रश्न २. दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा.

(८)

शिक्षण क्षेत्रात भरीव कामगिरी करणारे डॉ.बापूजी साळुंखे म्हणजे एक दूरदर्शी असणारे नेतेच होत, हे पाठाच्या आधारे स्पष्ट करा.

किंवा

दगडू मारुती पवार यांना शालेय जीवनात कोणकोणत्या घटनांना सामोरे जावे लागले हे साधार विवेचन करा.

प्रश्न ३. दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा.

(८)

यशवंतराव चव्हाण यांना कायद्याचे शिक्षण घेत असताना आलेले अनुभव तुमच्या शब्दात स्पष्ट करा.

किंवा

कुसुमप्रज्ञ यांच्यावर झालेले वाचनाचे व लेखनाचे संस्कार 'वाटेवरच्या सावल्या' या लेखाच्या आधारे स्पष्ट करा.

प्रश्न ४. लघुत्तरी प्रश्न सोडवा.(कोणतेही दोन).

(८)

- १) व्यक्तिमत्त्वाच्या व्याख्या सांगून त्यामध्ये भाषेचे असलेले महत्त्व स्पष्ट करा.
- २) व्यक्तिमत्त्व विकास म्हणजे काय ते सांगून व्यक्तिमत्त्व विकासाचे आवश्यक घटक कोणते ते लिहा.
- ३) व्यक्तिमत्त्व विकासातील भाषेबरोबरच देहबोलीचे महत्त्व विशद करा.

प्रश्न ५. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन).

(८)

- १) लेखन कौशल्याचे स्वरूप स्पष्ट करून लेखन कौशल्यासाठी कोणत्या गुणांची आवश्यकता आहे ते सांगा.
- २) श्रवण म्हणजे काय ते सांगून श्रवणाचे स्वरूप व महत्त्व सांगा.
- ३) कार्यक्रमाचे संयोजन करताना कोणकोणत्या गोष्टींची काळजी घ्यावी ते स्पष्ट करा.
- ४) सूत्रसंचालन ही एक प्रयत्न साध्य कला आहे, तुमच्या महाविद्यालयांमध्ये पार पडलेल्या 'शिक्षक दिनाच्या' कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन कसे लिहाल, ते सांगा.

SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR

B. A. - I, Semester-I Examination (NEP)

October/November 2023

Marathi (Opt.) - I- DSC - AI

अक्षरबंध

Day and Date: Monday, 30/10/2023

Time: 10:00 to 12:00 PM

Total Mark: 40

सूचना : १) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

२) उजव्या बाजूचे अंक गुण दर्शवितात.

प्रश्न १. योग्य पर्याय निवडा.

१) यांच्या कथातून ग्रामीण आणि दलित संवेदना अभिव्यक्त होताना दिसून येतात.

अ) भास्कर चंदनशिव ब) आनंद यादव क) वि.स.खांडेकर ड) ना. सी. फडके

२) परिस्थितीने हतबल झालेला माणूस हा भास्कर चंदनशिव याचा केंद्रबिंदू आहे.

अ) चित्रपटाचा ब) साहित्याचा क) नाटकाचा ड) कवितेचा

३) 'वासना' ही कथा भाष्य करणारी आहे.

अ) राजकारणावर ब) अर्थकारणावर क) समाजजीवनावर ड) कौटुंबिक जीवनावर

४) गावातील जमीनदार यांच्या शेतात डव्हारा होणार असतो.

अ) आबा देसाई ब) तात्या सानप क) सुधाकर सानप ड) बापू देसाई

५) 'जांभळढव्ह' या कथेतील नायिकेचे नाव आहे.

अ) पबी ब) पुतळी क) रमा ड) सुधा

६) इंग्रजांच्या आर्थिक नीतीवर 'चळवळ करा - चळवळ करा' असा संदेश यांनी दिला होता.

अ) म. फुले ब) दादाभाई नौरोजी क) म. गांधी ड) छ. शाहू महाराज

७) 'पाणी' ह्या कथेत जातीच्या लोकांना संघर्ष करावा लागला.

अ) सुतार ब) लोहार क) महार ड) चांभार

८) 'लाल चिखल' या कथेतील बाजाराचा दिवस हा आहे.

अ) सोमवार ब) मंगळवार क) रानिवार ड) शुक्रवार

प्रश्न 2) अंतर्गत विकल्पासह दीर्घोत्तरी प्रश्न लिहा. (दोन पैकी एक)

८

१) शेतकरी कुटुंबातील बापूच्या शिक्षणाची परवड 'उमाळं' या कथेत कशी चित्रित केली आहे ते साधार स्पष्ट करा.

२) 'तडा' या कथेतील तात्याच्या स्वप्नाला कशाप्रकारे तडा जातो ते लिहा.

प्रश्न ३) अंतर्गत विकल्पासह दीर्घोत्तरी प्रश्न लिहा. (दोन पैकी एक)

८

१) 'वासना' कथेचा आशय स्पष्ट करा.

२) 'ताल चिखल' या कथेतील शेतकऱ्यांच्या शोषणाचे चित्रण करा.

प्रश्न ४) लघुत्तरी प्रश्न सोडवा. (तीन पैकी दोन)

८

अ) 'फिल्म', 'मोशन', 'मूव्ही', 'सिनेमा' व 'चित्रपट' शब्दांच्या संकल्पना स्पष्ट करा.

ब) चित्रपट निर्मिती मधील दिग्दर्शकाची भूमिका स्पष्ट करा.

क) माणसाने निर्माण केलेली माध्यमे कोणती ते सांगा.

प्रश्न ५) लघुत्तरी प्रश्न सोडवा. (चार पैकी दोन)

८

अ) भरतमुनींनी अभिनयाचे कोणते प्रकार सांगितले आहेत.

ब) छायाचित्रण म्हणजे काय ते सांगून कॅमेऱ्याची भाषा विशद करा.

क) चित्रपटातील गीतांचे महत्त्व स्पष्ट करा.

ड) प्रकाश योजना व वेशभूषेचे चित्रपटातील महत्त्व स्पष्ट करा.

Shivaji University, Kolhapur

B.A. - I

Semester - I

Examination (NEP), October/November 2023

Hindi- A (Com.)CEG सृजनात्मक लेखन

Sub.Code - 71219

Day & Date – Wednesday, 01/11/2023

Time- 10.00 to 12.00 P.M.

Marks-40

सूचना : 1. सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।

2. दाईं ओर लिखे अंक प्रश्न के गुण दर्शाते हैं।

प्रश्न 1. निम्नलिखित वाक्यों के नीचे दिए गए विकल्पों में से उचित विकल्प चुनकर वाक्य फिर से लिखिए।

1. मनुष्य के विचार-विनिमय का प्रमुख साधन..... है।

अ. लिपि ब. ध्वनि क. भाषा ड. शब्द

2. हिंदी में लिंग.....प्रकार होते हैं।

अ. पाँच ब. दो क. चार ड. तीन

3. हिंदी में कारकों के.....भेद माने जाते हैं।

अ. सात ब. चार क. आठ ड. तीन

4. अर्थ के आधार पर वाक्य के.....प्रकार होते हैं।

अ. सात ब. चार क. दस ड. आठ

5. हिंदी में पूर्णविरामका प्रयोग किया जाता है।

अ. अल्पविराम ब. अर्धविराम क. खड़ीपाई ड. बिंदु

6.कहानी की प्रमुख विशेषता है।

अ. मनोवैज्ञानिकता ब. वैज्ञानिकता क. भावप्रणवता ड. संप्रेषणीयता

7.पत्रकारिता जगत की अद्भूत नूतन शैली है।

अ. साक्षात्कार ब. रिपोर्ताज क. प्रत्यक्षताप ड. साहित्य

8. हिंदी में रिपोर्ताज विधा प्रारंभ करने का श्रेयपत्रिका को है।

अ. हंस ब. विद्यावार्ता क. मधुमती ड. विशाखा

प्रश्न 2. टिप्पणियाँ। (तीन में से दो)

08

- अ) कर्ता कारक
- आ) ग्रामीण पत्रकारिता
- इ) कविता का सामाजिक क्षेत्र

प्रश्न 3. लघुत्तरी प्रश्न। (तीन में से दो)

08

- अ) यात्रा वृत्तांत के सामाजिक क्षेत्र पर प्रकाश डालिए।
- आ) कहानी के सांस्कृतिक क्षेत्र पर प्रकाश डालिए।
- इ) सिनेमा पत्रकारिता पर प्रकाश डालिए।

प्रश्न 4. अ) दिर्घोत्तरी प्रश्न। (अंतर्गत विकल्प के साथ)

08

- 1. मानक वर्तनी के नियम लिखिए।
अथवा
- 2. कहानी का स्वरूप बताकर कहानी की उपयोगिता पर प्रकाश डालिए।

अ) दिर्घोत्तरी प्रश्न। (अंतर्गत विकल्प के साथ)

08

- 1. रिपोर्ताज लेखन का स्वरूप बताकर उसकी उपयोगिता पर प्रकाश डालिए।
अथवा
 - 2. पत्रकारिता का स्वरूप बताकर खेल पत्रकारिता पर प्रकाश डालिए।
-

Shivaji University, Kolhapur

B.A. - I

Semester - I

Examination (NEP), October/November 2023

Hindi- I (Opt.) DSC आधुनिक हिंदी कविता

Sub.Code - 71219

Day & Date - Monday, 30/10/2023

Time- 10.00 to 12.00 P.M.

सूचना : 1. सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।

कुल अंक - 40

2. दाईं ओर लिखे अंक प्रश्न के गुण दर्शाते हैं।

प्रश्न 1. निम्नलिखित वाक्यों के नीचे दिए गए विकल्पों में से उचित विकल्प चुनकर वाक्य फिर से लिखिए।

1. सूर्यकांत त्रिपाठी को..... उपनाम से जाना जाता है।
अ. अज्ञेय ब. निराला क. नागार्जुन ड. घूमिल
2. बेटी माँ के अंधकारमय जीवन की..... है।
अ. दीपशिखा ब. ज्योती क. चिनगारी ड. आग
3. कल्लू अर्थात् कलीमुद्दीन ने अपना नाम बदलकर..... रखा है।
अ. प्रेम बिहारी ब. प्रेमलाल क. प्रेम वर्मा ड. प्रेम प्रकाश
4. 'वसंत आ गया' कविता के कवि..... है।
अ. अज्ञेय ब. निराला क. घूमिल ड. अशक
5. के बाद वसंत ऋतू का आगमन होता है।
अ. बारीश ब. पतझड़ क. धूप ड. ठंड
6. कुंवर नारायण अजीब सी..... में है।
अ. परेशानी ब. अड़चन क. मुश्किल ड. समस्या
7. 'पैदल आदमी' कविता..... संग्रह में संकलित है।
अ. हँसों-हँसों जल्दी हँसों ब. अग्निखोर क. अच्छे आदमी ड. तुमरी
8. 'बेजगह' कविता सुप्रसिद्ध कवयित्री..... की है।
अ. प्रभा खेतान ब. मन्नू भंडारी क. कुसुम कुमार ड. अनामिका

प्रश्न 2. निम्नलिखित काव्यपंक्तियों का सहसंदर्भ स्पष्टीकरण कीजिए। (तीन में से दो)

08

- अ) "दीप-शिखा है अंधकार की
घनी घटा की उजियाली।
उषा है यह कमल-भृङ्ग की
है पतझड़ की हरियाली।।"

- आ) "अंग्रेजों से नफरत करना चाहता,
जिन्होंने दो सदी हम पर राज किया,
तो शेक्सपीयर आड़े आ जाते
जिनके मुद्रपर न जाने कितने उपकार।"
- इ) "सिर्फ हंगामा खड़ा करना मेरा मकसद नहीं,
मेरी कोशिश है कि ये सूरत बदलनी चाहिए।
मेरे सीने में नहीं तो तेरे सीने में ही सही,
हो कहीं भी आग लेकिन आग जलनी चाहिए।"

प्रश्न 3. लघुत्तरी प्रश्न। (तीन में से दो)

08

अ) 'अजीब सी मुश्किल' कविता का उद्देश्य बताइए।

आ) 'घर की याद' कविता के माध्यम से 'मास्टर' के जीवन की पीड़ा चित्रण किजीए।

इ) 'वसंत आ गया' कविता का आशय लिखिए।

प्रश्न 4. अ) दीर्घोत्तरी प्रश्न। (अंतर्गत विकल्प के साथ)

08

1. 'तेरी खोपड़ी के अंदर' कविता का भावार्थ अपने शब्दों में लिखिए।

अथवा

2. कवि निराला ने 'मिथुन' कविता में मिखारी की दयनीय स्थिति का वर्णन कैसे किया है।

ब) दीर्घोत्तरी प्रश्न। (अंतर्गत विकल्प के साथ)

08

1. 'माँ जब खाना परोसती थी' कविता में कवि ने माँ और बेटे के स्नेह का चित्रण कैसे किया है।

अथवा

2. 'बेजगह' कविता का आशय अपने शब्दों में लिखिए।

SHIVAJI UNIVERSITY KOLHAPUR

October / November 2023

Rise of Maratha Power Paper I

Subject code: History – DSC B 1

B.A. I Sem. I

Day and Date : Monday, 6 /11/2023

Marks : 40

Time :10.00 to 12.00

Q.1 Complete the sentences by choosing the correct option from the following. (5)

- 1) Chatrapati Shivaji Maharaj took the fort and establish swaraj.
a) Shivneri b) Kondhana c) Torna d) Rajgad
- 2) Chatrapati Shivaji Maharaj choose for the capital.
a) Sinhgad b) Raigad c) Panhalgad d) Vishalgad
- 3) Chatrapati Shivaji Maharaj born atfort.
a) Shivneri b) Rajgad c) Purandar d) Sinhgad
- 4) Chatrapati Shivaji Maharaj was imprisoned here by Mukarbakhan.
a) Sangmeshwar b) Sangamner c) Chiplun d) Mahad
- 5) Maharani Tarabai was..... daughter of him.
a) Mahadaji Nimbalkar b) Pilaji Shirke
c) Hambirrao Mohite d) Prataprao Gujar

Q.2 Write short notes. (any three) (15)

- 1) Matoshri Jijabai
- 2) Shahistekhan episode
- 3) Attack on Surat
- 4) Coronation function
- 5) Shiv Bharat

Q.3 Write in details. (any one) (10)

- 1) Give information about battle of Chatrapati Shivaji Maharaj and Afajalkhan.
OR
- 2) Give importance and information of Chatrapati Shivaji Maharaj visit to Agra

Q.4 Write in details. (any one) (10)

- 1) Write evaluation of Chatrapati Sambhaji Maharaj works.
OR
- 2) Give information of Maratha Freedom war in period 1689 to 1707.

SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR

B. A. I Semester I : Examination (NEP)

October/November 2023

SOCIOLOGY Paper I : DSC – B2

(Introduction to Sociology)

Day and Date: Thursday, 2 November 2023

Marks: 40

Time: 10.00 p.m. to 12.00 p.m.

सूचना: १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

२) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न १. योग्य पर्याय निवडून खालील विधाने पूर्ण करा.

[05]

- १) समाजशास्त्र म्हणजे ----- समाजाचा अभ्यास होय.
आ) भौतिक
ब) सामान्य
ख) सामाजिक
ड) विशेष
- २) ----- यांना समाजशास्त्राचे जनक म्हणून ओळखले जाते.
आ) अँरिस्टोटल
ब) ओगस्ट कोम्त
ख) एमिल डुरखाईम
ड) कार्ल मार्क्स
- ३) समाज म्हणजे ----- संबंधाचे जाळे होय.
आ) आर्थिक
ब) धार्मिक
क) राजकीय
ड) सामाजिक
- ४) जेव्हा दोन किंवा अधिक व्यक्ती परस्परांचे वर्तन प्रभावित करतात तेव्हा ----- अस्तित्वात येते.
आ) सामाजिक आंतरक्रिया
ब) विचलन
ख) संस्कृतीकरण
ड) सामाजिक विजातीयता
- ५) ----- हे प्राथमिक समूहाचे वैशिष्ट्य आहे.
आ) मोठा आकार
ब) अप्रत्यक्ष संबंध
क) औपचारिक संबंध
ड) समोरासमोरचे संबंध

प्रश्न २ : टीपा लिहा (कोणत्याही तीन)

[15]

- आ) समाजशास्त्राचे महत्त्व
- ब) समाजाचे प्रकार
- क) सामाजिक संस्थेची वैशिष्ट्ये
- ड) सामाजिक आंतर्क्रियेचे प्रकार
- इ) शिक्षण संस्थेची कार्ये

प्रश्न ३ : सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

अ) समाजशास्त्राची व्याख्या लिहा आणि समाजशास्त्राचा अभ्यासविषय स्पष्ट करा. [10]
किंवा

ब) मानव समाजाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्रश्न ४ : सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

[10]

अ) कुटुंब संस्थेची कार्ये स्पष्ट करा.

किंवा

ब) प्राथमिक समूह म्हणजे काय ? प्राथमिक समूहाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

----- ***** -----

New

SHIVAJI UNIVERSITY KOLHAPUR

October / November 2023

Geography - Paper No. I

Physical Geography DSC -B 10

Subject code : 75240

B.A. I Sem. I NEP

Day and Date : Friday, 3 /11/2023

Marks : 40

Time : 10.00 to 12.00

- Instructions :
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Neat diagrams and maps should be drawn wherever necessary.
 - 4) Use map of stencils is allowed.

प्र. १ खाली दिलेल्या प्रश्नांसाठी योग्य पर्याय निवडा. (५)

१. खालीलपैकी कोणती शाखा प्राकृतिक भूगोलाची आहे?
अ) सामाजिक भूगोल व) भूरूपशास्त्र भूगोल क) आर्थिक भूगोल ड) औपधी भूगोल
२. पृथ्वीच्या भूकवचाचा किती टक्के भाग जमिनीने व्यापला आहे?
अ) २९ व) ८० क) ७८ ड) ६१
३. खालीलपैकी कोणत्या वायूचे प्रमाण वातावरणात जास्त आहे ?
अ) ऑक्सीजन व) नायट्रोजन क) कार्बन डाय ऑक्साईड ड) हेलीयम
४. भूखंड वहन सिध्दांत संकल्पना कोणी मांडली?
अ) G टेलर व) T माल्थस क) A वेगनर ड) W.M. डेव्हीस
५. जगातील पहिला नकाशा तयार करण्याचा मान कोणत्या शास्त्रज्ञाला जातो?
अ) वराहमिरा व) हिरोडोटस क) स्ट्रॅबो ड) अँनॅक्सीमॅंडर

प्र. २ टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन) (१५)

१. प्राकृतिक भूगोलाच्या शाखा
२. ज्वालामुखीय क्रिया व वाहेर पडणारे पदार्थ
३. जैविक विदारण
४. नदीच्या युवा अवस्थेतील भूरूपे
५. नकाशाची अंगे

प्र. ३ खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (२०)

१. प्राकृतिक भूगोलाच्या व्याख्या देवून व्याप्ती व महत्व स्पष्ट करा.
२. भूकंपाची व्याख्या देवून भूकंपाचे परिणाम स्पष्ट करा.
३. सौरशक्ती म्हणजे काय? सौरशक्ती वितरणावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.

SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR

B.A.I Semester I Examination (NEP)

Oct/Nov 2023

Indian Economy (DSC-B3)

Class: - B.A.-I

Semester: - I

Subject: - Indian Economy

Paper No.:- I

Day & Date: - Saturday, 04/11/2023

Time: -10.00 a.m to 12.00pm

Total Marks: - 40 Marks

सूचना:- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत. 2) समोरील अंक गुण दर्शवितात.

- प्र. १) खालीलपैकी योग्य पर्याय निवडून वाक्य पूर्ण करा? ०५
- १) भारतीय अर्थव्यवस्था प्रधान आहे.
अ) कृषी ब) उद्योग क) सेवा ड) यापैकी कोणतीच नाही.
- २) भारताची दुसरी योजना..... यांच्या प्रतिमानावर आधारित होती.
अ) गाडगीळ ब) चक्रवर्ती क) महालनोबीस ड) दातवाला
- ३) सुप्त बेकारी..... क्षेत्रात आढळते.
अ) उद्योग ब) व्यापार क) शेती ड) वरील सर्व
- ४) भारतीय नियोजनाची सुरुवात इ.स..... पासून झाली.
अ) १९४७ ब) १९५० क) १९५१ ड) १९९१
- ५) भारताने आर्थिक उदारीकरणाचे धोरण स्वीकारले. .
अ) २०२३ ब) १९०१ क) १९५१ ड) १९९१

- प्र. २. टीपा लिहा (कोणत्याही तीन) १५
१. भारतातील जन्मदर व मृत्युदर
२. समावेशक वृद्धीचे निकष
३. शाश्वत विकास
४. दारिद्र्याची संकल्पना
५. क्षेत्रीय विकास कार्यक्रम

- प्र. ३ स्वातंत्र्यावेळी भारतीय अर्थव्यवस्थेची प्रमुख वैशिष्ट्ये ? १०
किंवा
भारतातील आर्थिक विषमतेची कारणे व परिणाम स्पष्ट करा?

- प्र. ४. भारतातील लोकसंख्या वाढीचे कारणे कोणती? १०
किंवा
विभागीय असमतोल म्हणजे काय? तो दूर करण्याचे उपाय स्पष्ट करा?

SHIVAJI UNIVERSITY KOLHAPUR
October / November 2023
Scientific Method (Compulsory) Paper No. A
CGE -17
Subject code: 75206
B.A. I Sem. I NEP

Day and Date: Wednesday, 1 / 11 / 2023
Time: 10.00 to 12.00

Marks: 40

-
- Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) Neat diagrams and maps should be drawn wherever necessary.
4) Use map of stencils is allowed.
-

Q.1 Complete the following sentences by choosing correct alternative. (5)

- i) known father of Scientific Method. (5)
a) Bain b) Wolf c) F. Bacon d) Gillin
- ii) There is place for Things in science.
a) Objectives b) Subjective c) Imagination d) None of them
- iii) is first stage of Scientific investigation.
a) Verification b) Explanation c) Formulation of problem d) Laws
- iv) Can be repeated as many times as we desire.
a) Experiment b) Observation c) Laws d) Non observation
- v) Questionnaire means series of question
a) Pre-planned b) Occasionally c) Scattered d) Accidental

Q.2 Write short notes. (any three) (15)

1. Difference in between Natural Sciences and Social Sciences
2. Principle of Causality
3. Conditions of Observations
4. Questionnaire
5. Merits of experiment

Q.3 Write in details. (any two) (20)

1. What is Science? Explain difference between Science and Common sense
2. Define interview and explain types of Interview
3. Explain various stages of Scientific Investigation